

...title card

Силабус дисципліни «Фінансовий аналіз з використанням управлінських інформаційних систем і технологій»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 123 · КОМП'ЮТЕРНА ІНЖЕНЕРІЯ

БАКАЛАВР

150 годин · 5 кредитів ЄКТС · 5 змістовних модулів

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Фінансовий аналіз з використанням управлінських інформаційних систем і технологій

Спеціальність: **123** Комп'ютерна інженерія

Освітня програма: Фінанси, банківська справа та страхування в управлінських інформаційних системах і технологіях

Ступінь: Бакалавр

150

Годин

загальний обсяг дисципліни

5

Кредити ЄКТС

відповідно до стандарту

5

Модулі

змістовних блоки курсу

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання фінансової інформації: виявлення суттєвих даних, порівняння альтернатив, формування обґрунтованих висновків і висловлення власної позиції. Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки аналітичних звітів, розрахункових робіт і презентацій. Здатність до усної та письмової професійної комунікації: чітко пояснювати фінансові поняття та показники, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати звіти, висновки та аналітичні записки. Відповідальність, ініціативність, дисциплінованість та готовність працювати в команді під час групового аналізу фінансової звітності, кейсів та спільного пошуку рішень. - аналізувати навчальну, статистичну та фінансову інформацію; - виділяти головне та узагальнювати результати фінансового аналізу; - планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів; - коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками; - брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.	Фахові компетентності Розуміння сутності фінансового аналізу, його методів та ролі в управлінні підприємством і фінансовій системі. Знання принципів аналізу фінансової звітності, оцінки фінансового стану, ліквідності, платоспроможності, ділової активності та фінансової стійкості суб'єктів господарювання. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та інформаційні системи для проведення фінансового аналізу: роботи з базами фінансових даних, автоматизації аналітичних розрахунків, візуалізації результатів та формування аналітичних висновків у сфері фінансів, банківської справи та страхування. - оцінювати фінансовий стан підприємства за ключовими показниками; - аналізувати фінансову звітність із застосуванням ІТ-інструментів; - характеризувати показники ліквідності, платоспроможності та стійкості; - застосовувати методи фінансового аналізу в управлінських системах; - інтерпретувати результати аналізу для прийняття обґрунтованих фінансових рішень.	Результати навчання Пояснювати сутність фінансових категорій та явищ: ліквідність, платоспроможність, фінансова стійкість, ділова активність, рентабельність, грошові потоки, інвестиційна привабливість та ймовірність банкрутства. Аналізувати основні показники фінансово-господарської діяльності підприємств для виявлення сильних і слабких сторін їх функціонування. Застосовувати комп'ютерні технології (Excel, спеціалізоване ПЗ) для автоматизації фінансово-аналітичних розрахунків, будувати аналітичні моделі та формувати висновки щодо фінансового стану суб'єктів господарювання в управлінських інформаційних системах. - пояснювати економічний зміст показників фінансового аналізу; - аналізувати структуру і динаміку активів, пасивів, доходів і витрат; - визначати показники ліквідності, рентабельності, ділової активності; - застосовувати базові методи фінансового аналізу з використанням ІТ-засобів; - використовувати нормативні та інформаційні джерела для прийняття обґрунтованих фінансових рішень.
---	---	---

Теоретичні основи фінансового аналізу

Тема 1.1

Сутність, предмет і методи фінансового аналізу. Поняття, мета та завдання фінансового аналізу, його місце в системі управління підприємством. Взаємозв'язок з економічним аналізом, бухгалтерським обліком та фінансовим менеджментом.

Тема 1.2

Інформаційне забезпечення фінансового аналізу: система фінансової звітності (баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів), нормативно-правова база, джерела зовнішньої інформації та вимоги до аналітичних даних.

Тема 1.3

Методи та прийоми фінансового аналізу. Горизонтальний, вертикальний, трендовий аналіз, метод коефіцієнтів, факторний аналіз, порівняльний аналіз та їх застосування в управлінській практиці.

Аналіз фінансової звітності підприємства

Тема 2.1

Аналіз балансу підприємства. Структура активів і пасивів, горизонтальний і вертикальний аналіз балансу, оцінка динаміки майнового стану та джерел фінансування.

Тема 2.2

Аналіз звіту про фінансові результати. Структура та динаміка доходів, витрат і прибутку, факторний аналіз фінансових результатів, показники рентабельності діяльності.

Тема 2.3

Аналіз звіту про рух грошових коштів. Структура грошових потоків від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, прямий і непрямий методи аналізу.

Тема 2.4

Аналіз власного капіталу та зобов'язань. Оцінка структури капіталу, коефіцієнти фінансового левериджу, аналіз змін у власному капіталі та зобов'язаннях підприємства.

Аналіз фінансового стану підприємства

Тема 3.1

Аналіз ліквідності та платоспроможності: поточна, швидка та абсолютна ліквідність, показники покриття зобов'язань, оцінка достатності робочого капіталу.

Тема 3.2

Аналіз фінансової стійкості: коефіцієнти автономії, концентрації позикового капіталу, забезпеченості власними оборотними коштами, типи фінансової стійкості підприємства.

Тема 3.3

Аналіз ділової активності та рентабельності: коефіцієнти оборотності активів, дебіторської та кредиторської заборгованості, показники рентабельності активів, власного капіталу та продажів.

Тема 3.4

Комплексна оцінка фінансового стану та діагностика банкрутства: інтегральні моделі (Альтмана, Спрингейта, Ліса), вітчизняні методики, прогнозування фінансових показників.

Аналіз фінансових результатів та інвестиційної діяльності

Тема 4.1

Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства.

Факторний аналіз прибутку, показники рентабельності активів, капіталу та продукції, резерви зростання прибутковості.

Тема 4.2

Аналіз інвестиційної привабливості та вартості підприємства:

показники ринкової вартості, NPV, IRR, оцінка інвестиційних проєктів, аналіз ефективності вкладень капіталу.

Тема 4.3

Аналіз фінансових ризиків та фінансове прогнозування.

Методи ідентифікації та оцінки фінансових ризиків, сценарний аналіз, прогнозування балансу та звіту про фінансові результати.

Комп'ютерні технології у фінансовому аналізі

Тема 5.1

Застосування MS Excel у фінансовому аналізі: автоматизація розрахунків фінансових коефіцієнтів, побудова аналітичних таблиць та діаграм, функції для роботи з фінансовими даними, зведені таблиці.

Тема 5.2

Інформаційні системи та програмне забезпечення фінансового аналізу: огляд спеціалізованих ІС (1С, М.Е.Дос, Fin-Analiz), хмарні сервіси для роботи з фінансовою звітністю, бази даних фінансової інформації.

Тема 5.3

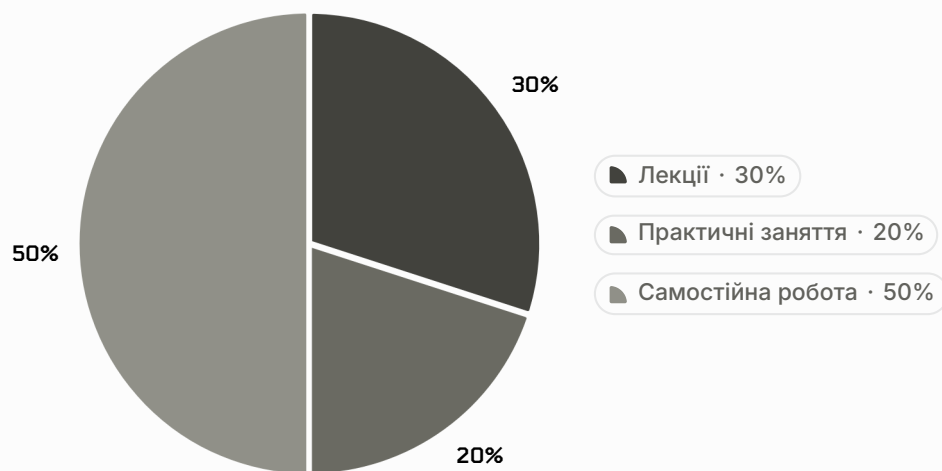
Аналітичні інструменти та Data Analytics у фінансах: основи роботи з фінансовими даними в ВІ-системах, візуалізація фінансових показників, автоматизоване формування аналітичних звітів.

Розподіл навчального часу — 150 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 — Сутність і методи ФА	3	2	5
	Тема 1.2 — Інформаційне забезпечення	3	2	5
	Тема 1.3 — Методи та прийоми ФА	3	2	5
Модуль 2	Тема 2.1 — Аналіз балансу	4	2	5
	Тема 2.2 — Аналіз фін. результатів	4	2	5
	Тема 2.3 — Аналіз грошових потоків	3	2	5
	Тема 2.4 — Аналіз капіталу та зобов'язань	3	2	5
Модуль 3	Тема 3.1 — Ліквідність та платоспроможність	4	3	5
	Тема 3.2 — Фінансова стійкість	4	3	5
	Тема 3.3 — Ділова активність і рентабельність	4	3	5
	Тема 3.4 — Комплексна оцінка та діагностика банкрутства	3	2	5
	Тема 3.5 — Інші методи аналізу банкрутства	3	2	5
Модуль 4	Тема 4.1 — Аналіз прибутковості	3	2	5
	Тема 4.2 — Інвестиційна привабливість	3	2	5
	Тема 4.3 — Фінансові ризики та прогнозування	3	1	5
Модуль 5	Тема 5.1 — Excel у фінансовому аналізі	3	2	5
	Тема 5.2 — ІС фінансового аналізу	2	1	5
	Тема 5.3 — Data Analytics у фінансах	2	1	5
Разом		45	30	75

 Загальний обсяг: **150 годин = 5 кредитів ЄКТС**. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Примітки до розподілу часу

Структура навчального часу

Загальний обсяг — **150 годин (5 кредитів ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

- **Лекції (45 год.):** подача ключового теоретичного матеріалу
- **Практичні (30 год.):** відпрацювання навичок, розв'язання задач та кейсів
- **Самостійна робота (75 год.):** поглиблене вивчення, підготовка завдань

❏ Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни** — студенти навчаються опрацьовувати фінансову інформацію та працювати з джерелами самостійно.

Самостійна робота студентів

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками та навчальними посібниками з фінансового аналізу (Дропа, Сокурєнко, Шевченко, Мельник та ін.), нормативно-правовими актами (НП(С)БО, МСФЗ), науковими статтями у фахових виданнях. Студент має вміти конспектувати ключові положення, виділяти головні поняття та визначення, порівнювати підходи різних авторів до трактування фінансових категорій, формувати короткі узагальнення за темами курсу.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів Міністерства фінансів України (mof.gov.ua), Національного банку України (bank.gov.ua), Державної служби статистики (ukrstat.gov.ua), Верховної Ради України (zakon.rada.gov.ua), НКЦПФР (nssmc.gov.ua) та баз даних фінансової звітності. Аналіз статистичних звітів щодо фінансового стану підприємств, порівняння показників у динаміці, пошук актуальної інформації для навчальних завдань. Результат — розвиток навичок роботи з офіційними джерелами та формування інформаційної грамотності.

Індивідуальні завдання

Виконання розрахункових завдань із визначення показників ліквідності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності; аналітичних завдань щодо порівняльного аналізу фінансового стану підприємств, структури балансу, динаміки фінансових результатів; творчих завдань — підготовка аналітичних записок, міні-досліджень з актуальних питань фінансового аналізу з використанням ІТ-інструментів. Очікуваний результат — уміння застосовувати методи аналізу на практиці, інтерпретувати отримані результати та обґрунтовувати висновки.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять шляхом опрацювання умов задач, повторення теоретичного матеріалу та відпрацювання алгоритмів розрахунку фінансових коефіцієнтів; підготовка до тестувань через вивчення ключових термінів і визначень, формул і базових підходів; підготовка до контрольних робіт за кожним змістовним модулем через систематизацію знань, повторення прикладів із занять і розв'язання типових задач. Очікуваний результат — готовність до активної роботи на заняттях і впевнене виконання контрольних завдань.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: розрахункові та аналітичні вправи за темами змістовного модуля. Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне аналітичне завдання, яке охоплює теми змістовних модулів (теоретичні питання, розрахункові задачі, аналіз фінансового стану підприємства з використанням ІТ-засобів). Оцінюються повнота відповіді, правильність розрахунків та обґрунтованість висновків.

3

Підсумковий контроль

Іспит відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування та практичне завдання з фінансового аналізу. Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали оцінювання: 100-бальна система з переведенням у національну шкалу та ЄКТС.

Методи викладання

Підходи до навчання

Викладання дисципліни «Фінансовий аналіз» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері фінансів, банківської справи та страхування в управлінських інформаційних системах і технологіях. Такий підхід сприяє глибшому розумінню фінансових процесів, розвитку аналітичного мислення та вмінню застосовувати набуті знання під час розв'язання фахових завдань.

Лекції Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із фінансово-аналітичної практики; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.	Кейс-стаді Аналіз реальних ситуацій фінансового стану підприємств; студенти виявляють проблему, розраховують коефіцієнти, пропонують рішення та обґрунтовують висновки.	Практичні задачі Розрахункові вправи за темами (визначення ліквідності, рентабельності, ділової активності, фінансової стійкості); відпрацювання алгоритмів з використанням Excel та ІТ-інструментів.
Дискусії Обговорення актуальних проблем фінансового аналізу в Україні (методологія, МСФЗ, цифровізація фінансів); розвиток критичного мислення та аргументації.	Робота з нормативними документами Опрацювання НП(С)БО, МСФЗ, законодавства про фінансову звітність та нормативних актів у сфері фінансів; формування навичок роботи з правовою та методологічною базою.	Комп'ютерний практикум Виконання аналітичних завдань у MS Excel та спеціалізованому ПЗ: автоматизація розрахунків, побудова аналітичних моделей, візуалізація фінансових показників та формування звітів.
Тестування та опитування Перевірка рівня засвоєння матеріалу після кожної теми; формування навичок чіткого та лаконічного формулювання відповідей із фінансового аналізу.		
 Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою спеціальності 123 «Комп'ютерна інженерія» (ОП «Фінанси, банківська справа та страхування в управлінських інформаційних системах і технологіях»).		

Рекомендована література та ресурси

1. Дропа Я. Б. Фінансовий аналіз : навч. посібник [Електронне видання]. — Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. — 238 с.
2. Сокурєнко В. В., Швець Д. В., Бортник С. М., Ткаченко С. О. Фінанси підприємств : підручник. — 2-ге вид., допов. та перероб. — Харків : ХНУВС, 2022. — 292 с.
3. Шевченко Н. В., Мельник С. І. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник у схемах і таблицях. — Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. — 224 с.
4. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник. — 2-ге вид., перероб. і доп. — Житомир : Університет «Полісся», 2024. — 317 с.
5. Марусяк Н. Л. Фінанси підприємств : навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. і допов. — Чернівці : Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2023.
6. Єршова О. О., Гончаренко І. М. Сучасні моделі управління розвитком бізнесу: сутність, види, інноваційні бізнес-моделі. Журнал стратегічних економічних досліджень. — 2022. — № 2(7). — С. 75.
7. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV (зі змінами станом на 2024 р.). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
8. Національні положення (станданти) бухгалтерського обліку України (НП(С)БО) (чинні редакції). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
9. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ). Офіційний переклад. — URL: <https://mof.gov.ua/>
10. Крижановський Є. М., Яцолт А. Р., Жуков С. О. Моделювання бізнес-процесів : навч. посібник. — 2-ге вид., змін. та доповн. — Вінниця : ВНТУ, 2022. — 129 с.
11. Якименко І. Л., Петрашко Л. П. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти : підручник. — Київ : НУХТ, 2022. — 337 с.
12. Чередніченко О. О., Мірзоєва Т. В., Степасюк Л. М., Томашевська О. А. Економіка розвитку : навч. посіб. — Київ : Компрінт, 2022. — 405 с.
13. Юшцишина Л. О. Управління ресурсами та витратами: курс лекцій. — Луцьк : Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2022. — 103 с.
14. Офіційний сайт Верховної Ради України. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
15. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. — URL: <https://mof.gov.ua/>
16. Офіційний сайт Національного банку України. — URL: <https://bank.gov.ua/>
17. Офіційний сайт Державної служби статистики України. — URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
18. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР). — URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>
19. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. — URL: <https://www.treasury.gov.ua/>
20. Офіційний сайт Рахункової палати України. — URL: <https://rp.gov.ua/>
21. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. — URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
22. Офіційний сайт Державної податкової служби України. — URL: <https://tax.gov.ua/>
23. Журнал «Економіка та суспільство» (електронне видання). — URL: <https://economyandsociety.in.ua/>
24. Система розкриття інформації на фондовому ринку України (SMIDA). — URL: <https://smida.gov.ua/>
25. Аналітична платформа «Опендатабот» (фінансова звітність підприємств). — URL: <https://opendatabot.ua/>